

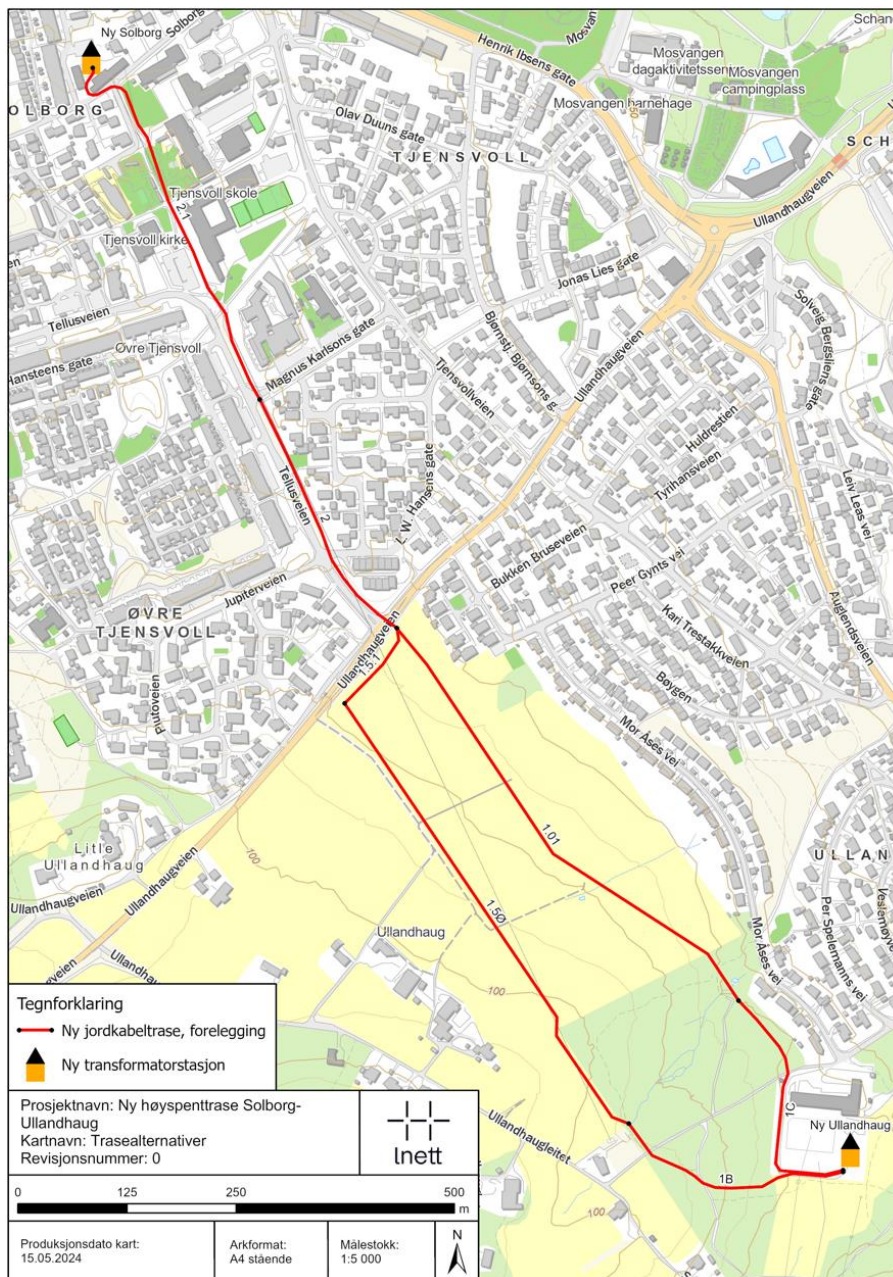
Bakgrunn for vedtak

Trasebeslutning 132 kV Solborg–Ullandhaug

Sammendrag

Lnett har områdekonsesjon for jordkabler opp til og med 132 kV iblant annet sentrale deler av Stavanger, og har forelagt trasealternativer på strekningen Solborg–Ullandhaug. Det ble mottatt 11 uttalelser til foreleggningen. Basert på uttalelsene og egne vurderinger har Lnett i henhold til områdekonsesjonen besluttet å bygge den nye 132 kV kabelforbindelsen mellom Solborg og Ullandhaug transformatorstasjoner via trasealternativ 1.5Ø og 1B (heretter omtalt som trase 1.5Ø). Det kan klages på beslutningen.

Innhold

1	Innledning	4
1.1	Tiltaket	4
1.1.1	Trase 1	5
1.2	Midlertidige hjelpeanlegg	5
1.3	Ekspropriasjon og forhåndstiltredelse	5
1.4	Foreleggingsprosessen	5
1.5	Mottatte høringsuttalelser til foreleggningen	7
2	Tiltakets konsekvens	7
2.1	Naturmangfold	7
2.2	Friluftsliv og landskap	7
2.3	Landbruk	8
2.4	Kulturmiljø	8
2.5	Eksisterende infrastruktur	8
2.6	Arealplaner o.l.	9
3	Lnetts argumenter og oppsummering	9
4	Vedtak	10
4.1	Klage på vedtak	10

Saksbehandler: Kari Walstad

Status: Ferdigstilt

Dok. nr.: 498415

Opprettet dato: 10.09.2024

Eier: Beate Rønneberg

Organisasjon: Lnett, Nettkonsesjon

Dokumenttype: Notat

Endret dato: 14.11.2024

1 Innledning

Lnett planlegger å erstatte Tjensvoll transformatorstasjon med en ny Solborg transformatorstasjon. Dette tiltaket er omsøkt NVE, (www.nve.no/18250/A). Forsyningen til den nye stasjonen må også fornyes, og det er derfor behov for en ny kraftledning mellom Solborg og Ullandhaug transformatorstasjoner. Lnett vurderer at den nye kraftledningen bør bygges som jordkabel, primært ut fra økonomiske hensyn.

Lnett har områdekonsesjon for kablede anlegg opp til og med 132 kV i det aktuelle området. Områdekonsesjonsordningen har hjemmel i energiloven § 3-2 og energilovforskriften § 3-3. Tiltak i medhold av områdekonsesjon skal forelegges berørte grunneiere og offentlige instanser.

Lnett publiserte i mai 2024 dokumentet «Forelegging i medhold av områdekonsesjon - 132 kV jordkabel Solborg–Ullandhaug», som beskriver tiltaket. Det henvises til dette dokumentet for ytterligere informasjon, se nettsiden <https://www.l-nett.no/utbyggingsprosjekter/solborg-ullandhaug/>.

1.1 Tiltaket

Det forelagte tiltaket innebærer bygging av:

- Ett sett 132 kV jordkabel, 3x1x1600 mm² Al, mellom Solborg og Ullandhaug transformatorstasjoner. Traseen er ca. 1,6 km lang.
- Ett sett 132 kV jordkabel, 3x1x1600 mm² Al, mellom Solborg og Ullandhaug transformatorstasjoner på ca. 1,6 km. Ved Solborg skjøtes den nye kablet med den eksisterende ca. 2,5 km lange 50 kV jordkabel som går videre til Madla transformatorstasjon. Forbindelsen vil totalt være ca. 4,1 km lang og driftes på 50 kV.
- Tre sett 22 kV jordkabel, 3x1x630 mm² Al, mellom Solborg og Ullandhaug transformatorstasjoner. Forbindelsene vil være del av distribusjonsnettet og driftes på 11 kV.
- Fire sett 132 kV jordkabel, 3x1x1600 mm² Al, i samme trase som de ovenfor beskrevne mellom Ullandhaugveien og Ullandhaug transformatorstasjon. Strekningen er ca. 0,9 km lang og kablene vil senere skjøtes med kabler som legges mellom Krossberg og Ullandhaugveien og blir forbindelsene Krossberg–Ullandhaug 1 og 2.

Lnett vil være eier og ansvarlig for drift av anleggene omfattet av tiltaket.

Traseen fra Solborg vil stort sett følge eksisterende 50 kV luftledning forbi blant annet Solborg folkehøgskole og Tjensvoll skole og langs Tellusveien frem til Ullandhaugveien. Derfra er det to alternative traseer. Trase 1.5Ø går over dyrket mark, først langs Ullandhaugveien og deretter langs eiendomsgrense frem mot Ullandhaugleitet. Derfra følger den trase 1B langs turvei frem til nye Ullandhaug transformatorstasjon. Trase 1.01 går fra Ullandhaugveien over dyrket mark frem til skog vest for Mor Åses vei, og følger parallelt med eksisterende 132 kV kabeltrase frem til Ullandhaug transformatorstasjon. Begge trasealternativene er totalt ca. 1,6 km lange.

1.1.1 Trase 1

Trase 1 er vist i noen av fagrapportene, og går i gang- og sykkelveg fra Ullandhaug transformatorstasjon opp til Ullandhaugleitet. Traseen var aktuell i en tidlig fase av prosjektet, men har etter hvert blitt lagt bort. Bakgrunnen for dette er antall kabler som skal være med i traseen, og at dette ikke ville få plass i gang- og sykkelvegen. Traseen måtte derfor justeres til å ligge på siden av gang- og sykkelvegen, og pga. eksisterende infrastruktur i området ville traseen i stor grad påvirke skogen langs stien. Dette ville resultere i et stort inngrep i Sørmarka, og trasealternativet er derfor forkastet. Dialog med Stavanger kommunes naturforvalter støtter dette.

Fagrapportene vurderte traseen i en tidlig fase, og den ville da gi «minst negative konsekvenser for naturmangfold, friluftsliv og landskap». Denne vurderingen er nå ikke lenger riktig. Lnett erkjenner mangelfull beskrivelse av bakgrunn for nedvalg av traseer i foreleggingsdokumentet, spesielt for trase 1, og beklager eventuelle misforståelser dette kan ha medført.

Trase 1 er erstattet av trase 1B, og vil på den måten knytte sammen Ullandhaug transformatorstasjon med trase 1.5Ø.

1.2 Midlertidige hjelpeanlegg

Tiltaket forutsetter etablering og bruk av midlertidige hjelpeanlegg som riggområder og noen midlertidige veier. De midlertidige hjelpeanleggene er omtalt nærmere i kapittel 2.2 i foreleggingsdokumentet.

1.3 Ekspropriasjon og forhåndstiltredelse

Tiltaket og det midlertidige anleggsarbeidet forutsetter erverv av rettigheter fra berørte eiendommer. Lnett er i dialog med grunneiere/rettighetshavere for å erverve slike nødvendige rettigheter, og det tas sikte på at disse erverves ved minnelige avtaler. I den grad det ikke lykkes å inngå slike minnelige avtaler, vil det bli søkt om ekspropriasjon og forhåndstiltredelse i nødvendig omfang.

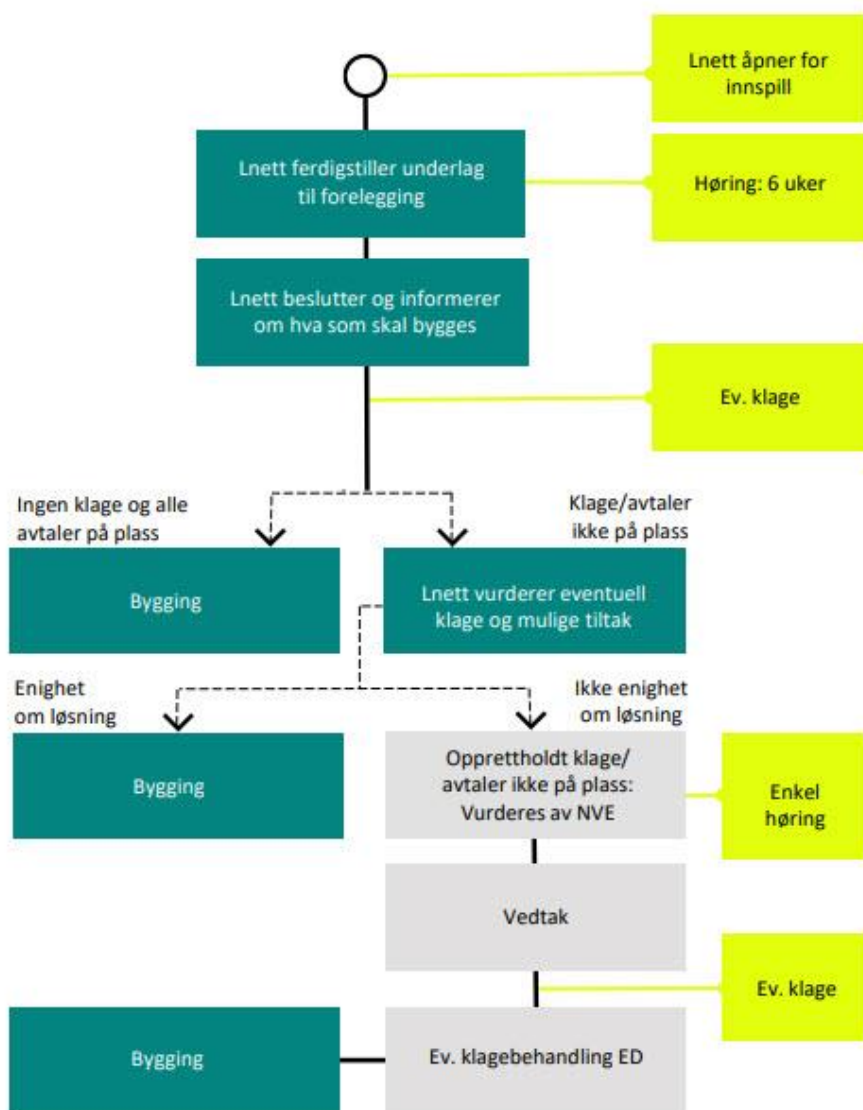
1.4 Foreleggingsprosessen

Lnett har områdekonsesjon for å bygge og drive kablede anlegg med spenning opp til og med 132 kV for et avgrenset område i kommunene Stavanger, Sandnes og Sola. Områdekonsesjonen er tildelt av Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE). Tiltak i medhold av områdekonsesjon skal forelegges berørte grunneiere og offentlige instanser.

Forelegging innebærer at Lnett forelegger planlagte tiltak for berørte grunneiere og offentlige instanser, og at Lnett basert på høringsuttalelser gjør eventuell justeringer og vedtak om hvilken nettløsning som skal bygges. Lnett informerer deretter om vedtaket, og Lnett iverksetter bygging forutsatt ingen har sterke innvendinger til vedtaket. I en eventuell interessekonflikt vil NVE involveres for å fatte vedtak om løsning.

NVE stiller en rekke kriterier for foreleggingsprosessen, slik at miljø og interessenter blir ivaretatt. Berørte grunneiere og offentlige instanser vil få flere anledninger til å gi innspill til tiltaket gjennom høringer m.m., jf. Figur 1-1.

Utredningskravene for et foreleggningstiltak øker med omfanget av prosjektet. Ny kabeltrase Solborg–Ullandhaug er et omfattende prosjekt å forelegge, gitt at forbindelsen skal dimensjoneres for 132 kV. Å bygge anlegg for 132 kV krever både mer plass, og er mer komplisert å bygge, enn for lavere spenningsnivå, som for eksempel 22 kV.

Figur 1-1 Prosess for tiltak i medhold av områdekonsesjon

1.5 Mottatte høringsuttalelser til foreleggningen

Lnett hadde tiltaket ute på høring i tidsrommet 22.05.2024–30.06.2024. Høringsuttalelser ble mottatt fra grunneiere og naboer langs traseen samt interesseorganisasjoner og offentlige instanser. Hver uttalelse er samlet og kommentert av Lnett i eget dokument «Uttalelser til forelegging og kommentarer fra Lnett», som er publisert på <https://www.l-nett.no/utbyggingsprosjekter/solborg-ullandhaug/>.

2 Tiltakets konsekvens

Nedenfor belyses tiltakets konsekvens basert på høringsuttalelser og fagrapporter Lnett har fått utarbeidet. Konsekvensene er sortert på aktuelle fagtema.

2.1 Naturmangfold

Flere parter påpeker at flere rødlistede fugler hekker i området. Lnett vil hensynta dette ved å unngå anleggsarbeid i området i hekketiden, og forholdet har liten betydning for valg av alternative traseer.

Flere påpeker også skogen rundt Ullandhaug transformatorstasjon. Det er registrert en voksen ask som er en sterkt truet art.

Stavanger kommune påpeker at Sørmarka er et viktig skogområde, og de har de siste årene plantet mye eik i området for å endre skogen fra plantet gran til naturlig tilhørende løvskog. De påpeker at trase 1.01 vil være svært skadelig for utviklingen av skogen, og fraråder traseen. Alternativ 1.5Ø får et kortere strekk gjennom skogen og berører i stor grad ungsog. Dette er trær som kan egnes seg for flytting. Kommunen ønsker at traseen justeres til det åpne feltet som allerede finnes gjennom skogen.

Naturvernforbundet fremhever 1.5Ø som det foretrukne alternativet. De og andre ønsker også trase 1 på siste delen til Ullandhaug transformatorstasjon, men denne er ikke aktuell lenger og erstattes av 1B, jf. kapittel 1.1.1.

Oppsummert fremstår trase 1.5Ø som den foretrukne når det kommer til hensyn til naturmangfold.

2.2 Friluftsliv og landskap

Stavanger kommune fremhever at Sørmarka er registrert som et svært viktig friluftslivsområde. For friluftslivet vil de største konfliktene ligge i anleggsfasen. Videre vil alternativ 1.01 ha større skader for friluftsopplevelsen enn alternativ 1.5Ø. Under anleggsgjennomføringen er det viktig at man sikrer ferdsel og god informasjon til gående som bruker hele området. Kommunen skriver de kan gjerne bistå med råd og tips til ferdselslinjer.

Stavanger kommune skriver videre at trase 1.5Ø fører til et trefritt område gjennom den nyplantede skogen, og kompensierende tiltak vil være å legge traseen tettest mulig opptil eksisterende stier og felt uten trær i dag. Deler av traseen går på eksisterende turvei/tursti, og det må vurderes å videreføre en tursti over den treløse kabeltraseen i dialog med kommunen.

2.3 Landbruk

Uttalelsene og fagvurderinger sier det i utgangspunktet er positivt for landbruket at høyspentledninger graves ned og luftledninger fjernes. Kommunen skriver at alternativet hvor minst jordbruksareal blir berørt av anleggsarbeid vil være til det beste for landbruket. Anleggsarbeid kan med fordel utføres utenom vekstsesongen for å redusere påvirkning av landbruket. Det er svært viktig at matjorda kun blir håndtert når den er lagelig, dvs. ikke for våt, slik at jordstrukturen blir skadet minst mulig. Matjorda må lagres i ranker som ikke legges opp i for høye hauger, for å unngå å ødelegge strukturen. Det må sikres at det er velfungerende drenering i dyrka jord etter endt anleggsarbeid.

Lnett vil håndtere matjord som foreslått, tilstrebe å etablere kabelanlegget på en slik måte at det ikke er til hinder for driften av markene i ettertid og sørge for at eventuelle dreneringsledninger er i minst like god stand som før arbeidet begynte.

Lnett ser at mange hensyn til når anleggsperioden finner sted gjør at alle hensyn kan bli vanskelige å følge opp. Driften av kraftsystemet fordrer at anleggsarbeidet skjer i sommerhalvåret, mens hensynet til hekkende fugl tilsier at arbeidet bør skje fra august til mars. Lnett mener konsekvensen ved å utføre arbeidet delvis i vekstsesongen vil være uheldig, men at tapt avling i stor grad kan erstattes ved økonomisk kompensasjon. Dette gjør at hensyn til landbruk når det kommer til tidsrom for anleggsarbeidet ikke vektlegges like mye som hensyn til naturmangfold og opprettholdelsen av kraftforsyningen.

2.4 Kulturmiljø

Rogaland fylkeskommune og Stavanger kommune påpeker at eksisterende steingjerder må ivaretas, og dersom de må fjernes pga. anleggsarbeidet skal de reetableres med de samme steinene som de har i dag.

Lnett vil utføre arkeologiske registreringer iht. Kulturminneloven § 9 i forkant av oppstart av gravearbeider.

Stavanger kommunes ønske om å bevare noen av betongmastene i eksisterende 50 kV luftledning. Dette må avklares i aktuell konsesjonssøknad, «Konsesjonssøknad Solborg transformatorstasjon og riving av Tjensvoll transformatorstasjon og 50 kV Tjensvoll–Ullandhaug», og vektlegges ikke i dette dokumentet.

2.5 Eksisterende infrastruktur

Rogaland fylkeskommune påpeker at tiltaket krysser fv. 4548 Ullandhaugveien, og at det må søkes om kryssingen. I området har Lnett kun ett trasealternativ, og dette er derfor ikke avgjørende for valg av trasealternativ.

Stavanger som vegeier skriver at traseen synes fornuftig ut fra prinsippet «korteste vei fra A-B». Planleggingen må vektlegge trafikkavvikling og gi minst mulig ulemper for allmennheten. Dette vil beskrives i detaljplanen til prosjektet, og påvirker ikke valg av trase der det er to alternative traseer.

Stavanger kommune har vann- og avløpsledninger i området, men skriver at det er liten konflikt mellom den skisserte høyspent traseen og det kommunale VA-anlegget. Det vil bli noen kryssinger av kommunalt VA-anlegg, og dette vil ivaretas på en tilfredsstillende måte i prosjekteringsfasen. Kommunens Va-anlegg påvirker ikke valg av trase der det er to alternative traseer.

Kommunen har planer om å endre retningen på en bekk som i dag renner mot Mor Åses vei. Planen er å lede bekken ned mot myra ved Ullandhaug transformatorstasjon, og planlagt trase for bekk følger alternativ 1.5Ø. Lnett vil ha dialog med kommunen når kabeltraseen skal detaljprosjekteres. Lnett ser det som en fordel at kabeltraseen følger arbeid kommunen planlegger med bekken, da det kan gi en gevinst å samle tiltak i området, spesielt for anleggsperioden.

Det er etablert dreneringsgrøfter der begge trasealternativ går. Det påpekes også utfordringer med fukt i området ned mot boligene i Mor Åses vei. En grunneier påpeker at trase 1.01 vil kreve mindre gravearbeid for å sikre fall i eksisterende dreneringsgrøftene, dette fordi terrenget heller mer i dette området. Stavanger kommune vil legge om bekken gjennom skogen nord for Ullandhaug transformatorstasjon, og vil således redusere vannmengden som skal håndteres av dreneringssystemet i området. Lnett har vært på flere befaringer og mener drenering langs trase 1.5Ø skal kunne håndteres på en god måte, og at tiltaket ikke vil forringe dreneringen.

Eksisterende 50 kV kraftledning og drift av denne vil legge noen premisser for hvordan arbeidet i nærheten av ledningen kan utføres. Enkelte høringsparter har påpekt dette, og Lnett er godt kjent føringene da vi eier og drifter ledningen. Med fysiske begrensninger på anleggsmaskinene, slik at de ikke kommer innenfor sikkerhetssonen når ledningen er i drift, alternativ med utkobling av ledningen i sommerhalvåret, vil arbeidet kunne gjennomføres på en trygg måte. Trase 1.01 vil i mindre grad gå parallelt med kraftledningen enn hva 1.5Ø gjør, men Lnett mener likevel dette ikke er avgjørende for valg av trase. Øvrige hensyn, blant annet naturmangfold, friluftsliv og landskap, blir vektlagt mer.

2.6 Arealplaner o.l.

Stavanger kommune har planer om en turvei i randsonen mellom landbruksareal og boliger i Mor Åses vei. Tidspunkt for etableringen av turveien er usikker, og Lnett ser ingen synergier knyttet til dette mht. anleggsvei for tiltaket eller andre forhold når det kommer til valg av alternative traseer.

Grunneiere av 57/1471 påpeker muligheten for å bygge ut arealet på lengre sikt, og foretrekker derfor trase 1.5Ø. Arealdelen i kommuneplanen viser at området er avsatt til LNFR-områder (landbruks-, natur- og friluftsmål samt reindrift) eller grønnstruktur, og dette er ikke forenelig med utbygging av arealet. Muligheten for utbygging vektlegges derfor ikke ved valg av trase.

3 Lnetts argumenter og oppsummering

Lnett vil trekke frem følgende avgjørende punkter fra foreleggningen:

- Gjennom Sørmarkas skogsområder legges trase 1.5Ø kun i nyplantet eikeskog, som kan flyttes for å gjøre plass til kabeltraseen. Trase 1.01 legges også hovedsakelig gjennom

nyplantet eikeskog, men berører også en gammel furuskog som ikke kan flyttes og som ønskes bevart.

- Trase 1.5Ø krysser bekk i skogen der bekken går i rør. Trase 1.01 krysser bekken der den går i dagen, og kryssingen vil være utfordrende å gjennomføre uten å påvirke hvordan vannet renner i ettertid
- Trase 1.5Ø vil i større grad gå parallelt med eksisterende 50 kV luftledning og 11 kV jordkabler som skal rives, og anleggsveger og riggplasser vil dermed i større grad kunne gjenbrukes. Det totale arealet som påvirkes av anleggsarbeidet blir dermed lavere enn med trase 1.01
- Trase 1.5Ø legges gjennom ca. 100 meter mer jordbruksmark som vil bli påvirket under anleggsfasen, sammenlignet med trase 1.01. Lnett vil samarbeide med grunneiere for å minimere prosjektets påvirkning på jordbruksdrift i anleggsgjennomføringen. Avlingstap erstattes etter gjeldende satser, og er inkludert i kostnadsestimat for tiltaket
- Offentlige etater foretrekker trasealternativ 1.5Ø fremfor 1.01
- Kostnadsestimat viser at trasealternativ 1.5Ø har noe lavere investeringskostnad enn 1.01

Basert på høringsuttalelser og egne vurderinger mener prosjektet trase 1.5Ø fremstår som det beste alternativet.

4 Vedtak

Basert på høringsuttalelser og egne vurderinger beslutter Lnett å bygge kabelanlegget i trase 1.5Ø. Lnett vil orientere berørte grunneiere og offentlige instanser om vedtaket, og det vil være anledning til å klage på vedtaket.

Lnett påpeker at bygging av tiltaket ikke vil skje før Solborg transformatorstasjon har fått konsesjon fra NVE, og at plassering av stasjonen dermed er avklart.

4.1 Klage på vedtak

Dersom berørte parter har innvendinger til besluttet trasealternativ, kan man klage på dette til Lnett. Dersom Lnett og klagende part(er) ikke kommer frem til enighet om en løsning sender Lnett klagen til NVE for klagebehandling. NVE vil behandle klagen, eventuelt be om tilleggsutredninger, avholde en høring om de finner det nødvendig og deretter fatte vedtak. NVEs vedtak vil kunne påklages. Se mer informasjon om prosess for tiltak i medhold av områdekonsesjon på <https://www.nve.no/konsesjon/konsesjonsbehandling-av-nettanlegg/omraadekonsesjon/> eller <https://www.l-nett.no/prosjekter/konsesjonsprosess-1/>.

Ved en eventuell klagesak vil Lnett samtidig med oversendelse av klagen til NVE også søke NVE om ekspropriasjonstillatelse for tiltaket.

Eventuell klage sendes til Lnett på e-post tommy.gausel@l-nett.no eller i brev til Lnett v/ Tommy Gausel, Postboks 8124, 4068 Stavanger. Klagefristen utgår tre uker etter du ble kjent med Lnetts vedtak. Lnett estimerer det til å være 13.12.2024.